

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 3/02-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. januára 2002 predbežne prerokoval návrh na začatie konania M. Z., toho času v Ústave na výkon väzby N., pre porušenie základných práv podľa čl.12 ods. 1, 2, 3 a 4 a čl. 47 ods. 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 1 T 54/99, ako aj jeho žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti M. Z. o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Návrh M. Z. **o d m i e t a** pre nepríslušnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky na jeho prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Dňa 31. októbra 2001 bolo Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) doručené podanie M. Z. (ďalej len „navrhovateľ“), ktoré doplnil ďalšími dvoma podaniami doručenými ústavnému súdu 12. novembra 2001.

Navrhovateľ je trestne stíhaný pre podozrenie zo spáchania trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1 a 2 zákona č. 140/1961 Zb. Trestného zákona v znení neskorších predpisov. Konanie je vedené na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 1 T 54/99.

K porušeniu základných práv navrhovateľa malo dôjsť tým, že predsedníčka senátu Krajského súdu v Nitre na hlavnom pojednávaní v uvedenej trestnej veci zamietla žiadosť navrhovateľa o pribratie tlmočníka z českého jazyka do konania a sama opakovane diktovala výpovede svedkov hovoriacich českým jazykom do zápisnice po slovensky, resp. v rámci vykonávaného dokazovania čítala zápisnice a listiny spísané v českom jazyku po slovensky, čím v konaní fakticky vykonávala aj činnosť tlmočníka. Obdobne mal konať aj ďalší člen senátu.

Navrhovateľ taktiež namietol „neopodstatnené a účelové“ obmedzenie svojej osobnej slobody vo väzbe. Svoje tvrdenie o „neopodstatnenosti a účelovosti“ väzby bližšie nekonkretizoval, nepredložil ani žiadne rozhodnutia či iné listiny týkajúce sa jeho väzby, nepredložil ani dôkazy o využití právnych prostriedkov nápravy v tomto smere. Ústavný súd požiadal o prepustenie z väzby.

Podanie navrhovateľa ani po jeho doplnení z 12. novembra 2001 nespĺňalo náležitosti kvalifikovaného podania na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené najmä v § 20 a § 50 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom navrhovateľ k nemu nepripojil potrebné dôkazy a nepreukázal využitie iných dostupných a účinných právnych prostriedkov nápravy.

K podaniu navrhovateľa taktiež nebolo pripojené splnomocnenie pre advokáta alebo komerčného právnik na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, tak ako to ustanovuje § 20 ods. 2 a 3 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd listom z 19. novembra 2001 upozornil navrhovateľa na náležitosti kvalifikovaného podania na začatie konania pred ústavným súdom. Navrhovateľa vyzval, aby v lehote 21 dní od doručenia výzvy tieto nedostatky podania odstránil a pripojil k nemu splnomocnenie pre advokáta alebo komerčného právnik na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, pokiaľ podanie nemá byť odmietnuté podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Navrhovateľ svoje podanie doplnil 10. decembra 2001, pričom prehlásil, že nedostatky podania v stanovenej lehote odstráni a ústavnému súdu taktiež predloží listiny preukazujúce jeho tvrdenia, ako aj využitie dostupných právnych prostriedkov nápravy pri ochrane svojich práv. Zároveň uviedol, že mieni splnomocniť na svoje zastupovanie pred ústavným súdom advokáta JUDr. G. Z., Advokátska kancelária, K. Pre prípad, že by menovaný advokát splnomocnenie neprijal, požiadal navrhovateľ ústavný súd o ustanovenie advokáta, ktorý ho bude v konaní zastupovať.

V následnom podaní doručenom ústavnému súdu 17. decembra 2001 navrhovateľ uviedol ďalšie skutočnosti týkajúce sa predmetnej veci, upresnil niektoré svoje tvrdenia a predložil ústavnému súdu aj niekoľko listín týkajúcich sa trestnej veci sp. zn. 1 T 54/99 vedenej na Krajskom súde v Nitre. Splnomocnenie udelené právnomu zástupcovi na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom navrhovateľ v stanovenej lehote nepredložil.

II.

Podanie navrhovateľa by bolo možné po jeho náležitom doplnení kvalifikovať ako návrh na začatie konania pre porušenie základných práv podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde (ďalej len „návrh“), o ktorom bola v období od 1. júla 2001 do 31. decembra 2001 na konanie daná právomoc ústavného súdu podľa čl. 124 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ústavy, a to v záujme poskytovania ochrany ústavnosti vrátane ochrany ústavou garantovaných základných práv a slobôd právnických a fyzických osôb.

Podľa § 31a ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s § 30 ods. 1 a 2 a § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku môže ústavný súd ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, advokáta, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

Tieto tri predpoklady na ustanovenie zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť.

Navrhovateľ požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu, advokáta.

Z doterajších tvrdení navrhovateľa, ako aj z dôkazov, ktoré na podporu týchto tvrdení ústavnému súdu predložil, však vyplýva, že konanie vedené na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 1 T 54/99, v ktorom malo dôjsť k namietanému porušeniu základných práv, dosiaľ nebolo právoplatne skončené. V uvedenej trestnej veci naďalej koná Krajský súd v Nitre ako súd prvého stupňa.

V danom prípade sa navrhovateľ môže domáhať svojich práv v konaní pred súdom prvého stupňa a následne prostredníctvom opravného prostriedku v konaní pred odvolacím

súdom v zmysle ustanovení § 245 až 265 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „trestný poriadok“).

V konaní o návrhu na začatie konania pre porušenie základných práv (predtým podnet) je ústavný súd oprávnený zaoberať sa porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu prostredníctvom opravného prostriedku dostupného fyzickej alebo právnickej osobe (mutatis mutandis I. ÚS 36/96, I. ÚS 78/99).

Ústavný súd preto nie je oprávnený konať o porušení základných práv navrhovateľa, ak mu ich ochranu zabezpečujú všeobecné súdy v odvolacom konaní proti rozsudku prvostupňového súdu prijatému v trestnej veci (mutatis mutandis I. ÚS 1/97).

Pokiaľ ide o navrhovateľovu námietku neopodstatnenej a neúčelnej väzby, je potrebné konštatovať, že navrhovateľ neuviedol žiadnu konkrétnu skutočnosť, ktorá by nasvedčovala tomu, že postupom orgánov činných v trestnom konaní došlo k porušeniu jeho základných práv alebo slobôd garantovaných ústavou, a nepredložil v tomto smere ani žiadny dôkaz.

Podľa ustanovenia § 72 ods. 2 trestného poriadku má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie z väzby na slobodu. O takej žiadosti sa musí neodkladne rozhodnúť. Rozhodnúť o prepustení z väzby je v danom prípade oprávnený všeobecný súd.

Na základe vyššie uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že u navrhovateľa ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, preto jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom nevyhoveli.

III.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nie je ústavný súd príslušný, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Pretože ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrhu navrhovateľa dospel k záveru, že z vyššie uvedených dôvodov je daný neodstrániteľný nedostatok jednej z podmienok konania ústavného súdu, a to nepríslušnosť ústavného súdu na prerokovanie návrhu, bol návrh navrhovateľa odmietnutý podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2002